

sta ga ta dva spravila od zemlje, kjer mu je bilo vse premajhno in pretesno . . .

Visoki topoli ob cesti so šumljali in si šepetali o dečku, ki so ga spravili od sreče in ga iztrgali materinemu naročju. Vrgli so ga ven iz hiše z dobrim namenom, in on jim je rad odšel z doma. Saj je bil sedaj srečen in vesel. Star topol je pa pravil, kako je pozneje prosil deček, ki je že zrastel v velikega, učenega gospoda, naj ga sprejmejo nazaj v hišo, nazaj domov, kako je trkal na vrata in rotil od zunaj domače, da je on tudi domačin. Mati je stala pri oknu in ga gledala. Solzila se je in ni poznala sina, ki je odšel v svet in se vrnil, obdan od luči in solnca. Solzila se je in ni sprejela tujca — sina.

Tako je pripovedoval stari topol, vrhovi so završali, kakor bi hoteli svariti Joška ali pa mu podeliti svoj blagoslov . . .

Joško pa je koračil poleg očeta, ki mu je naročal, naj bo priden in naj se rad uči in rad sluša. On ali pa mati se bosta že oglasila kdaj pri njem. Joško je vse obljubil. Stopal je zamišljeno, veselo in srčno poleg očeta in ni slišal pripovedujočega topola.

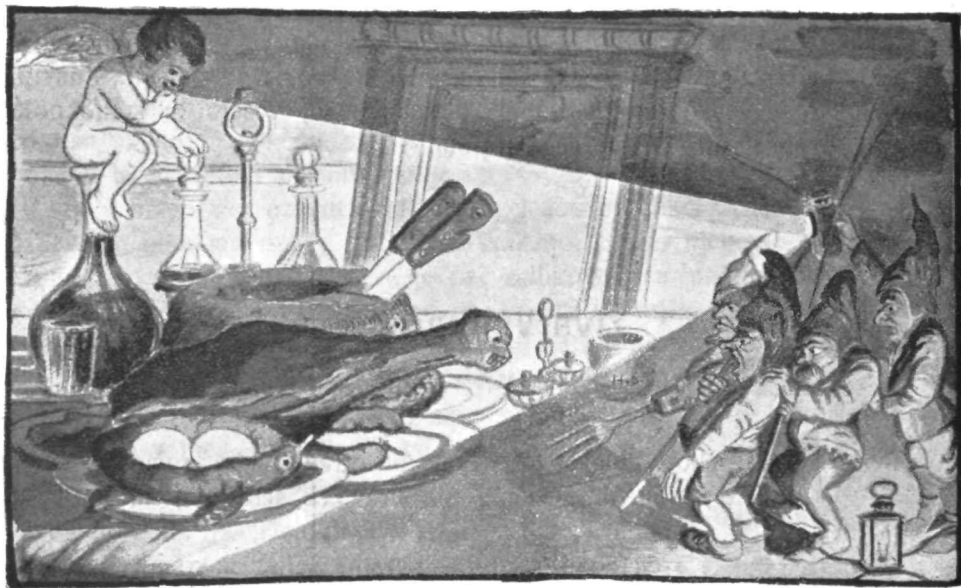
Živa Velika noč.

Spisal Ivo Trošt.

Mešičkov Tine je bil nekaj dni pred Veliko nočjo z očetom v Ljubljani. Prodala sta kravo s teličkom, in kupec je stisnil Tinetu v pest dve dvojachi, ki sta v njegovem srcu zbudili prerasnovrstne želje, kakršnih ne bi izpolnilo niti sto dvojach. Tine bi bil najsrečnejši človek, ki bi kupil vse — najrajši kar celo Ljubljano. No, tako nespameten ni bil, pa tudi dvojach ni imel dovolj. Izbrala sta z očetom pred škofijo majhne orglice, nekaj sladkarij, svetel pipec in — dvojach ni bilo več. Moral se je zadovoljiti samo s tem, kar je videl prvič v deželнем stolnem mestu ob Ljubljani. Mnogo, mnogo je videl Mešičkov Tine Veliki teden v Ljubljani — videl celo bližnjo Veliko noč, ki je priromala v njegovo rodno vas šele štiri ali pet dni pozneje. Tine je namreč imel doma mlajšega bratca Vladka, ki še ni hodil v šolo, pa tudi v cerkev samo z materjo, držeč se je za predpasnik. Vladko se je tudi grozno bal vojakov-varuhov pred božjim grobom. Neizrečeno se je pa veselil Velike noči, ali da povem naravnost: velikonočnih jedi. Ko mu je Tine povedal, da je videl v izložnem oknu v mestu lepo rumenkasto pripravljene gnjati, nadevane klobase, pečene potice s širnim kolačem in lepo pisanimi pirhi, tedaj je vzkliknil bratec ves navdušen: „E, tam je pa že Velika noč; naš Tine jo je videl.“

Mešičkova mati so poslušali Vladkovo modrost in sinka poučili, da je ta praznik največjega pomena za vse ljudi, ki smo z grehom izgubili nebesa. O Veliko noči se veseli našega rešenja — s Kristusovo smrtjo na križu — celo prebujena priroda v novi pomladi. Vladko seveda ni mnogo umel tega: zanimala so ga velikonočne slaščice, in po sili je hotel vedeti, koliko jih letos speko mati, pa kakšne bodo, kolikšen kolač in koliko pirhov dobi on in kdaj jih bo smel pojesti. „Vladko, Vladko!“ mu zaprete mati, „ali ne veš, da je davno, davno na mojem nekdanjem domu živela dekla, ki je trdila, noseča poln jerbas blagoslovljenih jedil Veliko soboto iz cerkve: Brez našega jerbasa, ki ga imam sedaj-le na glavi, pa bi ne bilo k nam Velike noči. — Kaj se je zgodilo?“

Na poti skozi gozd domov so ji hudomušni škratje, skakljajoči po brstečih hrastovih vejah, pobrali iz jerbasa ves „žegen“ in pustili samo lepo pisani prt.

Pazi Vladko, da se tudi tebi ne zgodi taka nesreča!“

Sedaj bi bil dečko rad slišal kaj več o škrtatih, pa mati so imeli dovolj opravila s poticami in kolačem. Tudi se je zdelo Vladku, da se pripravlja gnjat in nadevan prešičji želodec za praznike. Pa vse to da bi pobrali škratje, a? Zvečer na postelji je premišljal, kake nedozirne posledice bi imela samo zanj taka nezgoda.

V duhu je že gledal vse pripravljeno, celo steklenico vina in posodico za olje in kis, za sol in poper, skodelico s kislim hrenom, v kolač zasajena kar dva noža, par kuhanih klobas in par lepih pirhov. Vse je molče vabilo: „Pridi, uživaj, duša krščanska!“ A tedaj, glej kleka! Kakor povabljeni se približajo kar štirje škrtati s svetilnicami, pa tudi velikanskimi vilicami in drugo pripravo, da pobašejo Mešičkovim letošnji „žegen“, ki ga je Vladko

imenoval kar Veliko noč. To se mora ubraniti, pa veljaj, karkoli. Sam se je dvignil na perutih, ki so mu zrasle ta hip, dvignil prav na vrh polne steklenice in povedal usiljivim gostom, da je Velika noč nekaj drugega, nekaj, kar so mu razložili mati, a Mešičkove potice z ostalim „žegnom“ so pa tudi nekaj drugega. In to je poudarjal vztrajno ter prepričevalno. Zaman!

Škrati so se ozirali tako poželjivo po slastnih jedilih in dobri pijači, da bi bili najrajši vse použili kar z očmi.

Za Vladkove ugovore so bili prav gluhi. Začel je klicati na pomoč vse pomočnike in pomočnice, tudi mater in Tineta in očeta. Žalost, bridka žalost po izgubljenih slaščicah mu je napolnila srce, da bi se ga usmilil mrzli kamen. Nagloma je sestavil, kolikor je mogel dobrega za bodoče dni. Tudi molitvic ni zabil. In glej! Gnjat sama oživi ter se postavi škratom v bran; celo klobase zasučejo leseno kopico proti sovražniku, kolač dobi tudi oči in ogromna usta, celo noži so obrnili svoje glave s topimi očmi nasproti škratom. Steklenica z vinom se je jela sama sukati, in kupica poleg nje je cepetala kakor Vladko poleg matere v cerkev. Združenim močem štirje škrati niso bili kos. Umikali so se vedno bolj proti durim, a za njimi zmagujoča vojska — naravnost skozi duri in še naprej. Vladku se je krčilo srce: prej je kazalo, da mu Veliko noč pojedjo škrati, sedaj pa da mu oživela uide sama. Začel je vpiti na ves glas in na vse grlo, da je prebudil Tineta, mater, očeta, deklo in preplašil celo mačko s peči.

Slednjič se je predramil tudi sam in izpoznal, da je le — sanjal.

Šumi zeleni gaj . . .

Šumi zeleni gaj, šumi,
opeva kras pomladnih dni,
opeva kras vrtov, poljan,
pozdravlja ta pomladni dan.

In rožni vonji vstajajo,
s sladkostjo zrak napajajo . . .
Ve, nežne misli z zemskih tal,
kdo vas v življenje je pozval!

Ah, nežne misli, vstajajte,
po vrtih se sprehajajte.
Zbudite želje mi sladké
in radost vlijte mi v srce!

Bogomila.

